

# É r t e s í t ő.

40. szám.

Pest, június 12dikén

1833.

## Jelentés új folyóírásrul képekkel.

E' folyó évi július elején folyóírást

# S Z E M L É L Ő

a' tudományok', literatura', művészet', divat' és társas élet'  
körében

czim alatt *divatképekkel 's nevezetes személyek', történetek' és tájak' ábrázolattal* fogunk megindítani. Tárgyai: 1. Rövid értekezések a' tudományok' minden ágaibul. 2. Historiai ábrázolások és vizsgálatok. 3. Geographiai és statistikai leírások, jeles utazások, felfedezések. 5. Új találmányok. 6. A' literatura állapotja honunkban 's a' külföldön. 7. Könyv- és műbirálatok, könyvismértetések és kivonatok. 8. Jeles eredeti vagy fordított munkák' mutatványközlései. 9. Költemények, novellák, rövid elbeszélések 's különbféle mulattató apróságok. 10. A' színészet honunkban 's a' külföldön. 11. Levelezések. 12. Divat (Módi) és 13. Könyvjelentések. Ezen folyóírásrul minden kedden és pénteken egy fél ivet nagy negyedrében adunk, 's minden héten egy ábrázolat, divatkép vagy más rajzolat, járul hozzá. Félévi ára ábrázolatok nélkül helyben 2 for., postán küldve 3 fr., ábrázolatokkal helyben 4 for., postán küldve 5 for. pengő pénzben. Előfizetni lehet minden cs. k. postahivatalnál 's helyben Wigand György könyvárosnál. A' levelket Szemlélőnk ügyében francózza kérjük hozzánk utasítani ezen czim alatt:

A' SZEMLÉLŐ HIVATALÁNAK KASSÁN.

Kassán májusban 1833.

CSERNECZKY.  
KOVACSÓCZY.  
WIGAND GYÖRGY.

## (2) Pesten Eggenberger József könyvárosnál

következő czimú új könyvek jelentek meg:

Rövid értekezés a' Nemzetiségről, szerzette Móth Endre, hites ügyvéd. (Hat rézre metszett, 's megegyező színekkel kivilágosított, a' magyar öltözetet tárgyazó képpel mellyekkel Klasszy Venczel pesti polgár 's magyar szabó a' Nemzetnek kedveskedik) ára 24 kr. p. p.

Törvényes Éртеkezés, Be-elhajtás, és más ezen tárggyal egybeköttetésben lévő esetekről. — Szerzette Móth Endre, hites ügyvéd.

Ezen könyvecskét, melly ember vagy marhák által vetésekben, tilos legelőkben, vadászati helyeken, erdőben, szőlőben, gyümölcsös kertekben 'sa't. okoztatott szándékos vagy történetes kár körül való jusokat és kötelességeket, nevezetesen a' kártételen rajta kapotttnak megzalogolása, vagy ne talán megütögetése határait foglalja magában: a' maga minden napi haszna tekintetébül, nem lehet eléggé ajánlani a' Gazdasági Tiszteknak, helységek Előljároinak, 's mind azoknak valakik gazdasággal foglalatoskodnak. A' Törvénytudóknak 's Biráknak nem kevesbé érdekes, a' mennyiben ezen ágát a' törvénynek bőven 's esetekkel tökéletesen felvilágosítva adja elő. Ára 1 frt. p. p. 2)

(1) **Haszonbérbe adandó jószág.** T. Komárom vmegyében keblező 's Komárom városától egy órányira fekvő Kurtakesz helységnek 's határának fele része, mint néhai Högyészi Antal ur örököseit illető birtokrész f. eszt. octobere 1sójén 6 egymásutáni esztendőre, minden javak, haszonvételek, gazdasági készülétek, szerek, őszi vetés, tavaszra szükséges mag, marhák, széna, szalma 'sa't. együtt haszonbérbe fognak adatni. Tartozik e' birtokhoz egy igen tágas nemesi telek, rajta gyönyörű kastély, minden szükséges épület és gyümölcsös nagy kert. Állandó jövedelem évenként legalább 600 vtó fr. A' szántóföldek 600 pozs. mérő, a' kaszálók pedig (jobbára kétszer) 100 kaszás alá valók, van ezen kívül magányos legelő 's 100 p. mérő alá kukoricza-föld is; 168 holdnyi szép erdő, 600 kapásra szőlő, az egész helységi szőlőbeli 9ed, 10ed, és 11ede felének szedhetésivel; végre 52 jobbágy és taksás, kik az egész uri munkát elvégezni elégségesek. A' haszonbérlet feltételeit, valamint az árát is megtudhatni tek. Rajcsányi Bálint Nyitra vmegyei tiszti főügyvéd urnál Nyitrán a' vmegye-háznál, vagy Rajcsány helységben közel a' nagytapolcsányi posta-uthöz. (3)

(1) **Eladó hágó - kosok.** Mélt. Ghymesi és Gácsi gróf Forgács Nemzetség Tisza-sz.-Mártoni uradalmában tek. Szabolcs vmegyében névszerint **Mándokon** 102 darab 1ső és 2dik rendbeli általában spanyol eredetű hágó - kosok julius 1sójén és august. 1sójén többet ígérés útján eladatni fognak. (E' kosokat előlegesen is megsejmelhetni.) Mellyre nézve az olly vevő urak, kik illy nemes állatok becsét és érdemét megismérni tudják, és belőlők vásárlani szándékoznak, tisztelettel meghiva méltóztassanak magokat a' tiszttartói hivatalnál megalázni. Mándok junius 1sójén 1833. (1)

*Sánta János* urodalmi tiszttartó.

(1) Almásy nemzetség Török-sz.-Miklósi uradalmához tartozó Tenyői pusztában a' szolnoki posta - ut mellett egy darabban 2140 holdbul álló szántóföldek, kaszálók 's marhajárók, mind igen jó mineműségű földek, ugyan Török-sz.-Miklóson az urodalmi kastélyban f. eszt. julius 12ikén reggeli 10 órakor tartandó árverés útján 1833ik eszt. sz. Mihály napjától kezdve több esztendőre haszonbérbe fognak adatni; mellyre a' haszonbérletni kívánó urak 500 peng. fr. bánatpénz - letétel mellett ezennel meghivatnak. A' haszonbérlet feltételeit mai naptól fogva Pesten Horváth József fiscalis urnál a' József-piaczon Bajzáth-házban 205 sz. alatt; Gyöngyösön Egyed Imre fiscalis urnál; Török-sz. Miklóson pedig a' tiszttartóságnál megtudhatni. (3)

(1) A' nagymélt. m. k. udv. Kamara rendeléséből hirül adatik, hogy Arad vmegyében fekvő Konop fiskusi uradalom kir. adományképen kiadható. Alkotó részeit, 's a' megszerzési feltételeket valamint a' becsü-árt is Bécsben a' nagyméltóságú egyetemi udv. — Budán pedig a' m. k. udv. Kamaránál tudhatni meg, a' jószág becsü - jövedelmét végre az aradi kam. praefectusnál. Az illető folyamodók, vagy ollyanok, kik már magokat jelentették volna is, elhatározott nyilatkozásu kereső - leveleiket f. eszt. octobere utóljaig vagy az udv. kamaránál Bécsben, vagy a' m. k. udv. kamaránál Budán nyujthatják be annál bizonyossabban, minthogy legfensőbb határozat következésében a' kitűzött határidőmultával, semmi későbbi kereset el nem fogadtatik (hanem egyenesen visszautasittatik. Budán junius 1sójén 1833. 3)

(b) **Szarvas - marha eladás.** Nemes Csongrád vmegyében fekvő Derekegyházi fajta 's tenyésztésre való száz darab, többnyire borjas tehén, és három hágó bika, ezen eszt. julius 14kén H. M. Vásárhelyen tartandó országos vásár alkalmával a' helybeli serháznál délutáni 3. orakor kezdendő nyilvános árverés útján el fognak adatni, mellyre a' jeles marhát kedvelők tisztelettel hivatalosak *Pokomándy Gábor* tiszttartó által. (c)

(1) 400 darab 5 esztendős ürü t. Pest vmegyében keblező Tápó-Ság helységben eladó. (3)

(2) **Haszonbérbe adás.** Köz hirre tétetik: hogy tek. Szabolcs vmegyében a' kegyes hagyománybeli javakhoz tartozó Püspök-Ladány helységnek határjában: 1) Hortobágy folyón levő ugy nevezett sz. Ágotai hosszú vám-hid, mellette levő vendégfogadóval, hozzá tartozó 384 holdnyi Rév-zug nevü pusztácskával, ezen kívül 4 korcsma 's vendégfogadó, a' helységben t. i. kettő, a' harmadik kint az almási és badai országot mellett, negyedik Eperjesi halom a' Debreczenbe vezető országot mellett, mindennemű haszonnal, következőleg az árendás tulajdon borainak mérhetésivel; 2) Ágotai-zug nevezetű 's 507 $\frac{5}{8}$  holdbul álló legelő; 3) Nyakvágó-széki legelő, mindössze 727 hold; 4) mészárszék, mellyhez 131 $\frac{5}{8}$  hold legelő tartozik; 5) halászat és vadászat, — f. eszt. junius 21kén reggeli 9 órakor Püspök-Ladányban a' tiszttartói kancellariában tartandó árverés utján, az első 6 egymás után bekövetkező esztendőre haszonbérbe fognak adatni. Mihezképest kik az előszámláltakat kibérleni kívánnák, bánatpénzül az 1sőre 240, 2ikra 30, 3ikra 15, 4ikre 12, 5ikre 5 pengő frtal, és vagyonuk valamint személyükről szóló bizonyág-levelekkel felkészülve, a' megjelenésre ezennel hivatalosak. (3)

(2) **Hirlelés.** Tek. Nógrád vmegyében helyzett t. gácsi uradalom részéről köz-hirre tétetik: hogy ezen urodalom ser-és pálinka-háza a' hozzá tartozó 60 darab hizó marhára való istállóval, szántóföldekkel és rétekekkel, valamint minden korcsma-épülettel és az egész uradalomra terjedő korcsmáltatásbeli jusokkal együtt f. 1833ki július 15kén délelőtti óráiban a' számtartói hivatalnál, előre megállapítandó 's ugyanazon hivatalnál előbb is megtekinthető feltételek alatt, folyó esztendő octobere 1ső napjától következő 6 egymásutáni eszt.re, közönséges árverés utján haszonbérbe fognak adatni. (3)

### Jelentés status-lotteria iránt:

(2) 1833. júliusa 1sőjén fog az 1821ki cs. kir. kölcsönre a' 9ik huzás történni, mellyben 12,200 nyerő szám mellett, 70,000; 35,000; 18,000; 10,000; kétszer 6,000; négyszer 3000; hatszor 2,000; tizszer 1,500; tizenötször 1,000 fr. 's így tovább le egész 317 $\frac{1}{2}$  frtig, nyeresémi mennyiségekben, mindössze 4,236,510 fra pengőben, vagy 10,591,275 fra váltóban fog terjedni az egész nyereség. — Alólírtnál kaphatni e' huzásra: részes promessen sorsokat lerovással egész nyereségre 16, félre 8, 's negyedre 4 pengő frtjával; — vagy egyszerű részes sorsokat lerovás nélkül 5 pengő frintjával. Ez utóbbiak mind a' 12,200 nyerő számra játszanak, 's a' járandó nyereség lerovás nélkül osztatik ki. Pesten majus 20kán 1833. (3)

*Bée János, hajóutcza 632 sz.*

(3) A' mélt. Nagy-Szigeti Szily nemzetség részéről ezenel közhirül tétetik, hogy a f. eszt. junius hónap 17ikén t. Pest vármegyében keblezett Bia helységben néhai Nagy-Szigeti Szily Antal ur után fenmaradott juhok árverés utján eladatni fognak, ugymint 212 darab öreg anya — egy és két esztendős nóstény 72 — öreg ürü 189, — egy és két esztendős ürü 151 — kos 8 darab — szopós bárány 56, mind megnemesített finom szőrűek. — Ugyanekkor Bia helységben egy vendégfogadó és korcsma, valamint Torbágy mellette való helységben egy korcsma 1,200 váltóft. bánatpénz mellett árverésre fognak bocsátatni. (3)

(1) Közhirül tétetik, hogy az izsáki közönséges urodalmi korcsmák együtt vagy egyenként, mint az árverő urak többsége kívánni fogja, 3 egymásután következő esztendőre f. eszt. július 1ső napján délelőtti órákban, a' városháznál tartandó árverés utján haszonbérbe fognak adatni. (3)

(3) **Birka - eladás.** A' finom birka - tenyésztés kedvelőinek hirül adatik, hogy Pázmándi Kempelen nemzetségnek igen isméretes nyájából 300 fiatal, 's tenyésztésre tökéletesen alkalmas számfeletti és nem mustra anya, ugy szinte 300 darab 2<sup>1</sup>/<sub>2</sub> esztendős ürü, nem különben 100 darab 2 — 3 esztendős hágó kos, a' legillendőbb áron eladók Pázmádon Székes - Fejérvári uton Nyéknek szomszédságában. (3)

(3) **Egy sarok - lakás** Pesten a' Leopold - városban, szélutczában 186 szám alatt a' második emeletben f. eszt. sz. Mihály napjára kiadó, 4 lóra istállóval vagy nélküle. Áll e' lakás 9 szoba 's ebédlő - teremből (5 szoba szőnyegezett, 4 pedig koczka padlatu), hozzá járul konyha (machineriával) élés - kamra, bor - 's fapincze, és padlás. A' kijárás többfelé szolgál. (3)

### R u d a s - f ü r d ő

(3) Alábbirtnak szerencséje van ezennel jelenthetni, hogy ó sz. k. Buda fővárosa tanácsától ugyan Budán a' Tabánban (Ráczvárosban) helyezett Rudas - fürdőt haszonbérbe vevén, lekötelező alázatos kérése mellett számos látogatást ígér magának minden kitelhető igyekezetét arra szánván fordítani, hogy csinosaggal és megelőző gyors szolgálatjával igen becses vendégei kívánságinak megfelelhessen. A' nélkül továbbá, hogy már e' régtől nevezetes fürdőnek ismért gyógyító erejét fejtegetné, egyedül emliteni kívánja, hogy hozzá az alkalmak, fürdő szobák t. i. részint csinosak, általában pedig kellemes és alkalmas eszközökkel vannak felkészítve. Az első emeleten lévő vendégszobák gyönyörű kilátást ajánlanak, ujon festettek, és butorokkal ellátottak ugy, hogy minden szükségü 's kényelmi kívánságra teljes elégíthetést szerezhessenek. Ugyan a' fürdői vendégfogadás magára vállalván minden rendü vendégnek jó izlésü étkekkel, valódi 's nem pepecselt italokkal a' legjutalmasb áron lenni szolgálatjára, ó is bizonyosan azon leszen hogy készségét a' vendégek megelégtülésére fordíthassa. Budán majus 16ójén 1833. (3)

*Pauszenberger Ferdinand.*

Rudas - fürdő haszonbérloje.

### A' Bártfai fürdő haszonbérbe adatása

(1) Sz. kir. Bártfa városa részéről ezennel közhiré tétetik, hogy az ezen városhoz tartozó, 's tőle csak felórányi távolságu vas fürdő, f. eszt. sz. Jakab hava 23kán hat egymást követő esztendőre, a' nmélt. m. k. udv. Kincstár rendelése következésében, kótyavetye utján, a' többet ígérőnek haszonbérbe fog adatni, egyszersmind pedig hozzá tartozó épületek, 's egyéb szerek lajstrom mellett ugyan f. e. sz. András hava 15ó napján által fognak adatni. — Azon jó hir 's köz vélemény, melly ezen fürdő gyógyereje iránt, nem csak Hazánkban, de még külföldön is divatozik, feleslegessé tevé minden dicséret, 's magasztalást, mivel ezen kívül is a' városi Tanácsnak fő iparkodása, hogy tisztelt vendégei kívánatinak egy szorgalmatos, minden vágyakat megelőzni szokó haszonbérlo szerzésével tehessen eleget, — bizton reménylhetni, hogy több arra alkalmas személyek magokat jelenteni, 's az érintett kecsgetető hasznokkal élni fognak. A' haszonbérlo kötéseit valamint az ezen fürdőhöz tartozó haszonvételeket, a' város irnok - szobájában megelőzőleg is akármikor megtudhatni. (3)

### Dunavíz - állás a' budai vízmérték szerint :

Junius 9dikén 6 láb, 11 hüv. 9 von. Junius 10dikén 7 láb. 0 hüv. 6 von. Junius 11dikén 6 láb. 7 hüv. 9 von. Junius 12dikén 6 láb. 5 hüv. 0 von. (0 felett.)